

Aprob,


Avocatul Poporului,
Victor Ciorbea

Raport

**privind vizita desfășurată la Centrul Regional de Proceduri și Cazare pentru
Solicitanții de Azil Timișoara**

Sumar:

Prezentul raport, întocmit ca urmare a vizitei inopinate la Centrul Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil Timișoara, este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea vizitei**
- 2. Constatările rezultate din vizita efectuată**
- 3. Recomandări**

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În conformitate cu art. 35 lit. (a) și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, la data de 26 septembrie 2018 a fost efectuată o vizită inopinată la Centrul Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil Timișoara.

La efectuarea vizitei au participat reprezentanții instituției Avocatul Poporului, jurist, psiholog, medic, consilieri în cadrul Centrului Zonal Craiova al Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție și profesorul , reprezentant al O.N.G.-ului Liga Apărării Drepturilor Omului - Timișoara.

Obiectivul vizitei l-a constituit consolidarea protecției solicitanților de azil împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante, verificarea respectării drepturilor la: accesul în centrele regionale de proceduri și cazare a solicitanților de azil, durata procedurii de azil și accesul la procedura de azil, la asistență medicală, la asistență psihologică, de a fi asistat de un avocat, precum și verificarea altor aspecte cu relevanță pentru activitatea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în locurile de detenție.

Constatările rezultate din vizita efectuată

a) informații referitoare la organizarea centrului

Centrul Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil (C.R.P.C.S.A.) Timișoara este organizat și funcționează în temeiul art. 18 din Constituția României, Legea nr. 122/2006 privind azilul în România, cu modificările și completările ulterioare, a Ordonanței Guvernului nr. 44/2004 privind integrarea socială a străinilor care au dobândit protecție internațională sau un drept de ședere în România, precum și a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și Spațiului Economic European, cu modificările și completările ulterioare, a H.G. nr. 639/2007 privind structura organizatorică și atribuțiile Oficiului Român pentru Imigrări, cu modificările și completările ulterioare.

C.R.P.C.S.A. Timișoara este o structură specializată a Ministerului Afacerilor Interne fără personalitate juridică, care își desfășoară activitatea în localitatea Timișoara și are în aria de competență județele Timiș, Arad, Bihor, Hunedoara, Caraș-Severin și Mehedinți.

În domeniile de competență ce îi revin, centrul cooperează cu celelalte structuri ale M.A.I., S.R.I., organisme internaționale, fundații și organizații neguvernamentale, care activează în domeniul specific și colaborează potrivit prevederilor actelor normative în vigoare, cu autorități publice, societăți, operatori economici, precum și cu persoane fizice.

Centrul are o capacitate de cazare de 250 de locuri, din care 200 pentru Centrul de Tranzit în Regim de Urgență (C.T.U.) și 50 pentru solicitanții de azil. La data vizitei era în curs de amenajare/modernizare o nouă clădire care să asigure 200 de locuri pentru refugiații din C.T.U. Acest spațiu urmează să fie amenajat pe fonduri F.A.M.I. (Fond Azil, Migrație și Integrare), având termen de finalizare în anul 2019, astfel că C.R.P.C.S.A. Timișoara va avea capacitatea de cazare de 250 de locuri, doar pentru solicitanții de azil.

b) respectarea dreptului la acces în centrele regionale de proceduri și cazare a solicitanților de azil, durata procedurii de azil și accesul la procedura de azil

Din discuțiile cu conducerea centrului a rezultat că de la începutul anului 2018 și până la data vizitei foarte mulți migranți au ales ruta Turcia-Bulgaria-Serbia-România, destinația fiind una din țările din vestul Europei. Au fost înregistrate și câteva cazuri izolate, în care ruta aleasă a fost Turcia-Bulgaria-România, migranții traversând în acest fel tot teritoriul României pentru a trece ilegal granița cu Ungaria.

De la începutul anului 2018 și până la data vizitei, fluxul migrator a scăzut în comparație cu perioada similară a anului 2017. Media zilnică a imigranților care au depus cereri de azil în perioada martie – noiembrie 2017, a fost de 10 solicitanți/zi, iar media zilnică a migranților care au depus cereri de azil în perioada ianuarie - septembrie 2018, a fost de două persoane/zi, dintre acestea 99% trecând ilegal frontiera.

Conform documentelor prezentate de conducerea centrului, cazurile de trecere legală a frontierei au fost reprezentate de persoanele care au venit în România la studii și, finalizându-le, au solicitat azil pentru a putea rămâne pe teritoriul României, de persoanele care au venit la rude în România și alte cazuri izolate. În perioada ianuarie 2018 – septembrie 2018 au fost înregistrate 11 cazuri de acest fel.

În cadrul vizitei a fost verificată modalitatea de acces în centru, constatându-se că la Punctul de Control Acces (P.C.A.), solicitanții completau o cerere pentru cazare și asistență materială, o declarație pe propria răspundere privind situația materială, iar într-o altă cameră special amenajată se efectua controlul corporal și al bagajelor, rezultatul fiind consemnat în

procesul-verbal încheiat. După efectuarea acestor formalități, solicitanții de azil erau conduși la punctul medical, unde se constata dacă erau apti pentru a fi cazați în colectivitate și se întocmea fișa medicală. În cazul depunerii de cereri de cazare în zilele de sâmbătă, duminică sau sărbători legale, solicitanții de azil erau cazați temporar într-o cameră de carantină, până la efectuarea controlului medical.

A fost verificat modul în care solicitanții de azil erau informați despre procedura de acordare a protecției internaționale din partea statului român conform legislației naționale în domeniul azilului. Solicitanților de azil li se aducea la cunoștință care sunt etapele procedurii de azil în România, cum se efectuează interviul preliminar după înregistrarea cererii de protecție internațională, interviul în vederea stabilirii motivelor pentru care s-a solicitat protecția internațională, cum se ia hotărârea pentru acordarea statutului de refugiat, în cât timp va fi soluționată cererea de azil, ce drepturi și obligații are un solicitant de azil în România și ce presupune renunțarea la cererea de azil înainte ca acesata să fi fost soluționată de I.G.I. Informarea referitoare la procedura de azil era prezentată în limba maternă a solicitantului de azil și era semnată de acesta.

Conducerea centrului dispunea prin rezoluție pe cererea de cazare, inițierea demersurilor în vederea cazării solicitantului de azil, dacă erau îndeplinite condițiile legale. Analizarea situației materiale a solicitantului de azil și procesarea cererii de cazare și asistență materială se făcea de către ofițerul responsabil cu asistența azilanților din cadrul Compartimentului Asistență Socială și Logistică.

La cazare, solicitanții de azil beneficiau de: cazare într-una din camerele centrului; acces la spațiile de consiliere socială, la spațiile de joacă pentru copii, pentru activități sportive, pentru primirea vizitelor, la bibliotecă, la club, la camera de rugăciune; acces la spălătorie, uscătorie, la serviciile medicale asigurate de cabinetul medical; asigurarea materialelor pentru igienă personală.

După ce se încheiau toate formalitățile referitoare la primirea în centru, se proceda la emiterea documentului temporar de identitate, care era eliberat solicitantului în termen de trei zile de la depunerea cererii de azil, iar la înmânarea documentului semna în registrul desfășurător pentru primire.

În perioada ianuarie-septembrie 2018 au fost înregistrate 695 de cereri de azil. Au fost verificate prin sondaj câteva dosare ale unor solicitanți de azil și s-a constatat că după înregistrarea cererii de azil, amprentare, fotografiere și întocmirea dosarului personal, urma

interviul preliminar. Interviu preliminar avea drept scop stabilirea datelor personale ale solicitantului de azil, datele personale ale membrilor de familie, ruta parcursă din țara de origine până în România și datele referitoare la eventuale cereri de azil depuse în alte state membre terțe ori într-un stat membru al Uniunii Europene. Completarea interviului preliminar se realiza în termen de maxim 30 de zile calendaristice de la data înregistrării cererii de azil. În situația în care se constata existența unor elemente care indicau responsabilitatea altui stat membru (Regulamentul Dublin - *Regulamentul UE nr. 604/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe sau de către un apatrid*), interviul preliminar avea loc cât mai curând posibil, dar nu mai târziu de 21 de zile calendaristice de la data înregistrării cererii de azil. În cursul anului 2018 au fost înregistrate 75 de cazuri de aplicare a Procedurii Dublin, au fost realizate 12 interviuri preliminare în termenul prevăzut, restul de 63 de persoane solicitante de azil, nemaiprezentându-se pentru continuarea procedurii.

Dacă, din motive obiective, completarea interviului preliminar, nu putea avea loc în termenele menționate, se proceda la întocmirea unei note-raport către șeful Serviciului Protecție Internațională, cu avizul conducerii centrului, cu propunerea motivată de prelungire a termenului cu 30 de zile, respectiv 21 de zile calendaristice. De la începutul anului 2018 a fost întocmită o singură notă raport de prelungire a termenului de 30 de zile.

După completarea interviului preliminar, dosarul solicitantului de azil era repartizat unui ofițer de decizie, care în termen de 30 de zile calendaristice trebuia să efectueze un interviu și să emită o hotărâre cu privire la situația solicitantului de azil, fiind înregistrate 62 de interviuri, în cursul anului 2018, până la data vizitei.

Hotărârea de respingere a cererii de azil sau hotărârea de acordare a protecției subsidiare se comunica solicitantului de azil, însoțită de o anexă în care acesta era informat despre termenul și locul de depunere a plângerii. În perioada ianuarie - septembrie 2018 au fost emise 84 de hotărâri de respingere.

În aceeași perioadă au fost formulate 83 de plângeri motivate care au fost depuse la structura specializată pe probleme de azil a Inspectoratului General pentru Imigrări care emisese hotărârea sau la instanța competentă și era însoțită de copia hotărârii de respingere a cererii de azil, precum și de înscrisurile sau orice alte elemente care susțineau plângerea.

Plângerea motivată depusă la structura specializată pe probleme de azil a Inspectoratului General pentru Imigrări era înaintată instanței competente, însoțită de înscrisurile sau orice alte elemente care au stat la baza emiterii hotărârii.

În cazul în care plângerea era depusă de solicitant, direct la instanța de judecată, se cita Inspectoratul General pentru Imigrări, la adresa structurii specializate pe probleme de azil care emisese hotărârea de respingere a cererii de azil.

În cazul minorului, plângerea se depunea de către reprezentantul legal al acestuia. Minorul cu vârsta de 16 ani putea depune plângerea în nume propriu. În cursul anului 2018 au fost depuse prin reprezentatul legal, două plângeri ale unor minori neînsoțiți.

În cazul străinului lipsit de discernământ, plângerea se depunea de curator. Din verificările efectuate s-a constatat că în perioada de referință nu au fost cazuri de persoane diagnosticate ca fiind persoane fără discernământ.

Termenele legale pentru depunerea plângerii pentru hotărârile menționate mai sus, diferă în funcție de procedura în care a fost soluționată cererea de azil, astfel acesta este de 10 zile de la comunicare pentru hotărârile emise în procedură ordinară și de 7 zile de la comunicare pentru hotărârile emise în procedură accelerată și la frontieră.

De asemenea, în cazul hotărârilor emise în cadrul procedurii de determinare a statului membru responsabil cu analizarea cererii de azil, termenul legal de depunere a plângerii este de 5 zile de la comunicare, iar în cazul hotărârilor de respingere a cererilor de acordare a accesului la o nouă procedură de azil, termenul de depunere a plângerii este de 10 zile de la comunicare.

Cu excepția hotărârilor judecătorești emise în procedură ordinară, împotriva cărora se putea declara recurs în termen de 5 zile de la pronunțare, celelalte hotărâri judecătorești erau definitive.

Din verificările efectuate de echipa de vizită, s-a constatat că în cursul anului 2018 nu au fost depuse petiții sau reclamații de către solicitanții de azil cu privire la asigurarea accesului în centru și la procedura de azil.

c) personalul centrului

Structura de personal a centrului cuprindea 60 de posturi: 25 de posturi de ofițeri, 28 de posturi de agenți și 7 posturi personal contractual. La data efectuării vizitei **erau 11 posturi**

vacante (ofițeri - 6; agenți - 3; personal contractual – 2), gradul de ocupare al funcțiilor prevăzut în statul de funcții era de 82%.

Conform organigramei centrului, erau vacante următoarele posturi: un post de psiholog, un post la compartiment Integrare și Asistență, două posturi la compartiment Logistică, un post la compartimentul achiziții, un post de medic, două posturi de agenți asistenți medicali, trei posturi la pază și control acces.

Din documentele prezentate de conducerea centrului a rezultat că în cursul anului 2018 au fost ocupate două posturi, un post de agent procedural și un post de agent pază și control acces, cu polițiști din rândul absolvenților Școlii de Agenți de Poliție Avram Iancu din Oradea. Totodată, în luna aprilie 2018 a fost încadrat un ofițer de poliție la compartimentul achiziții, iar în luna iulie 2018 un ofițer de decizie, din rândul absolvenților Academiei de Poliție „A.I. Cuza”, promoția 2018.

Conducerea centrului a menționat că se lucra la un nou memorandum pentru încadrarea unor funcții de specialist (psiholog, medic și personal contractual).

d) imigranții

În data de 26.09.2018, în Centrul Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil Timișoara erau cazați un număr de 52 solicitanți de azil, 27 bărbați, 25 femei. Din totalul persoanelor custodiate la data vizitei, 21 erau minori. Erau custodiate 12 familii, iar repartizarea imigranților pe categorii de vârstă era următoarea: 13 persoane cu vârste 0 - 13 ani, 8 persoane cu vârste 14 - 17 ani, 29 de persoane cu vârste 18 - 60 ani și două persoane cu vârsta peste 60 ani.

Cea mai mare parte a solicitanților de azil provenea din Irak (43), țările de origine ale celorlalți fiind Iran – 5, Bangladesh – 3 și Turcia – 1.

În cursul anului 2018 și până la data vizitei au fost cazați în centru 213 solicitanți de azil persoane vulnerabile (minori însoțiți de ambii părinți - 68; minori neînsoțiți – 69; persoane în vârstă – 4; femei însărcinate – 11; familii monoparentale formate din părinți singuri însoțiți de copii minori – 22; persoane cu afecțiuni mintale – 5 și persoane supuse violului – 1).

Membrii echipei de vizită au discutat cu mai mulți solicitanți de azil din Irak și Iran care au declarat că erau mulțumiți de condițiile de cazare, au primit sumele de bani prevăzute pentru hrană și alte cheltuieli, primeau materiale igienico-sanitare, lenjeria era schimbată săptămânal.

e) condiții de cazare

C.R.P.C.S.A. Timișoara dispunea la data vizitei de 50 de locuri de cazare pentru solicitanții de azil, cu posibilitatea de extindere cu încă 10 locuri de cazare.

Solicitanții de azil care solicitau cazarea în centru erau repartizați în camere în funcție de mai multe criterii: unitatea familiei, apartenența la diferite naționalități, etnii, religii, astfel încât să fie evitate, pe cât posibil, orice fel de neînțelegeri ce pot apărea între aceștia.

Ca urmare a fenomenului de supraaglomerare, constatat la vizita din anul 2017, au fost întreprinse activități de transfer a solicitanților de azil la alte centre din țară, activitate care era în desfășurare și la data vizitei.

În timpul vizitei, în Centrul Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil Timișoara era în plină desfășurare operațiunea de transfer a unor solicitanți de azil, către alte centre regionale din subordinea Inspectoratului General pentru Imigrări. Motivul transferului era acela de evita supraaglomerarea, având în vedere că în centru erau cazați 52 de solicitanți de azil și 4 persoane cu protecție subsidiară, unitatea având o capacitate extinsă de cazare de 60 de locuri.

Membrii echipei de vizită au verificat câteva camere (nr. 1, nr. 2, nr. 3 și nr. 4) în care erau cazați solicitanți de azil (Corpul B). În majoritatea camerelor erau instalate 10-12 paturi metalice (suprapuse pe două niveluri), **unele cu un grad avansat de uzură**. De asemenea, **unele dulapuri-vestiare pentru depozitarea lucrurilor personale ale solicitanților de azil erau uzate, iar starea de curățenie și igienă în camera nr. 3 era necorespunzătoare**.

În corpul B erau două grupuri sanitare, **care nu prezentau o stare bună de curățenie și igienă, pereții și ușile erau murdare, faianța cu care erau placați pereții era spartă pe alocuri, iar o parte din instalațiile sanitare erau defecte**.

Într-una din camerele vizitate și la bucătăria amplasată în corpul B, deși se efectuaseră igienizarea și dezinsecția, **a fost constatată prezența insectelor (gândaci de bucătărie)**.

Comitetul European pentru Prevenirea Torturii și Tratamentelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante (CPT) precizează în extrasul din cel de-al 7-lea Raport general că centrele *„trebuie să ofere condiții de primire și să fie echipate corespunzător, curate, în stare bună și să ofere suficient spațiu de trăit pentru numărul de persoane care pot fi amplasate acolo”*.

f) asistență medicală

Centrul Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil Timișoara, avea amenajat un compartiment medical prevăzut cu cabinet medical, sală de tratamente, sală de așteptare și grup sanitar.

La cabinetul medical se efectua vizita medicală a străinilor aduși în centru. Cabinetul era dotat cu mobilier și aparatură conform baremului minimal prevăzut de Ordinul Ministerului Sănătății și Familiei nr. 153/2003 (birou, scaune, canapea de consultație, aparat de urgență, frigider, dulap pentru medicamente, tensiometru, glucometru, termometre medicale, cântar, trusă de mica chirurgie, trusă medicală de urgență etc.). Starea de igienă și de curățenie era corespunzătoare. Existau întocmite fișe medicale pentru toate persoanele custodiate în centru, iar consultațiile medicale erau înregistrate în registrul de consultații.

Nu a putut fi prezentată echipei de vizită Autorizația Sanitară de Funcționare a centrului, întrucât aceasta fusese înaintată anterior Direcției Medicale din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, pentru avizare pe anul în curs, **dar până la data vizitei această procedură nu fusese finalizată.**

Asistența medicală a persoanelor străine custodiate la nivelul Centrul Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil Timișoara, era asigurată de un medic specialist cu specializarea medicină de familie, unitatea având încheiat un contract de prestări servicii valabil la data vizitei, un medic specialist psihiatru în cadrul unui proiect pe care Inspectoratul General pentru Imigrări îl desfășura împreună cu fundația ICAR și doi asistenți medicali generaliști. **Conform documentelor prezentate, la data vizitei erau vacante un post de medic și două posturi de asistenți medicali.**

Programul de lucru al personalului medical era afișat la loc vizibil la cabinetul medical. Programul de lucru al medicului era de 4 ore/zi, 4 zile pe săptămână, iar cel al asistenților medicali 8 ore/zi, într-o singură tură numai dimineața. De asemenea, medicul specialist psihiatru din cadrul fundației ICAR asigura consultații medicale de specialitate o zi pe săptămână. **Având în vedere capacitatea de cazare a centrului, echipa de vizită a considerat că repartizarea asistenților medicali în două ture, dimineața și după amiaza, ar fi oportună.**

La introducerea beneficiarilor în centru, triajul medical era efectuat în primele 24 de ore de către personalul de serviciu care întocmea fiecărui solicitant de azil o fișă medicală tipizată

în care erau consemnate alături de datele de identitate, toate aspectele legate de starea sa de sănătate (antecedente heredo-colaterale, antecedente personale patologice, alergii, semne anatomice particulare, dacă este fumător/fumătoare, rezultatele examenului clinic general, diagnosticul și avizul medicului privind aptitudinea de a fi cazat în centru).

Solicitanții de azil erau consultați apoi de către medicul centrului conform programului de lucru al acestuia. Persoanele cazate în centru beneficiau de consultații medicale la solicitarea acestora ori de câte ori era nevoie. Conform documentelor medicale, în anul 2018 au fost acordate 364 de consultații medicale și tratament pentru diverse afecțiuni (infecții acute ale căilor respiratorii superioare, infecții urinare, afecțiuni digestive, afecțiuni cutanate, alergii, nevralgii dentare, afecțiuni musculo-scheletale, parazitoze etc.).

De asemenea, la intrarea în centru, solicitanților de azil li se efectuau analize de laborator în baza unui proiect desfășurat de Fundația ICAR împreună cu Inspectoratul General pentru Imigrări. În baza aceluiași proiect solicitanții de azil beneficiau de consultații medicale de specialitate, servicii stomatologice și realizarea de dispozitive medicale în mod gratuit. În anul 2018 au fost acordate solicitanților de azil 11 consultații de specialitate (ginecologie, fiziokinetoterapie, oftalmologie, stomatologie etc.), iar în două cazuri solicitanții de azil au primit dispozitive medicale (ochelari).

Dacă starea de sănătate a persoanelor cazate în centru o impunea, acestea puteau fi internate în unități medicale și spitale de pe raza municipiului Timișoara (Spitalul Clinic Județean de Urgență „Pius Brânzeu”, Spitalul Clinic Municipal de Urgență, Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „Louis Țurcanu”). În anul 2018 au fost înregistrate 6 internări în spital ale unor solicitanți de azil, dintre care doi copii. Afecțiunile care au necesitat internare și tratament de specialitate au fost reprezentate de afecțiuni ginecologice (chist ovarian, sarcină), afecțiuni ale căilor respiratorii superioare (angina eritematoasă, otită medie congestivă), afecțiuni ortopedice (fractură veche de femur cu intoleranță la materialul de osteosinteză și infecție locală), afecțiuni maxilo-faciale (tumoră benignă buză superioară operată), afecțiuni psihiatrice (tulburare depresiv-anxioasă).

La data vizitei în centru erau cazate o gravidă și o lehuză, care erau luate în evidență și monitorizate de medicul centrului. Gravida efectuase analizele recomandate de medicul specialist, ecografia în primul trimestru de sarcină și beneficia lunar de controale ginecologice de specialitate, pentru supravegherea sarcinii. Lehuza născuse recent într-o unitate medicală, atât mama cât și fătul fiind sănătoși și beneficiind de supravegherea personalului medical.

Nu erau cazate în centru persoane diagnosticate cu boli cronice. Conform documentelor prezentate, un singur solicitant de azil era suspect de diabet zaharat în urma analizelor efectuate la intrarea în centru. Acesta fusese programat și urma să fie examinat de medicul specialist a doua zi.

Persoanele cazate în centru, beneficiau de medicamente în mod gratuit, în baza unei prescripții medicale eliberată de medicul centrului sau la recomandarea medicilor specialiști. Aprovizionarea cu medicamente și materiale sanitare se făcea de la unități farmaceutice din municipiul Timișoara. Nu au existat deficiențe în asigurarea tratamentului medical recomandat persoanelor cazate în centru.

Medicamentele erau păstrate la cabinetul medical, în condiții corespunzătoare de siguranță, într-un dulap cu cheie special destinat acestui scop și erau distribuite conform prescripției medicale de către personalul medical de serviciu.

Imunizarea copiilor cazați în centru conform Programului Național de Imunizări (PNI) se realiza la cabinetul din cadrul unității de către personalul medical. Vaccinul necesar era distribuit de către Direcția de Sănătate Publică Timiș, la solicitarea săptămânală privind necesarul de vaccin efectuată de medicul centrului.

Exista încheiat contract cu o firmă specializată pentru colectarea, transportul și eliminarea finală a deșeurilor rezultate din activitatea medicală.

Centrul Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil Timișoara era dotat cu o ambulanță ce putea fi folosită pentru transportul beneficiarilor la unități medicale din municipiul Timișoara. Cabinetului medical era dotat cu aparat de urgență, cu trusă medicală de urgență, precum și un stoc de medicamente de primă necesitate, care era completat și îmbunătățit permanent, în scopul asigurării tratamentului necesar în cazul unor afecțiuni ale persoanelor cazate în centru. În cazul apariției unor situații de urgență în afara programului de lucru al personalului medical, era solicitat Serviciului Național Unic de Urgență 112. Nu au existat cazuri în anul 2018.

Centrul Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil Timișoara, nu avea amenajat un izolator propriu-zis pentru cazarea temporară a beneficiarilor diagnosticați cu boli infecto-contagioase, până la transferul acestora într-o unitate medicală specializată. În cadrul compartimentului medical exista o cameră cu grup sanitar propriu dar care era improprie amenajării ca izolator, fiind folosită ca depozit de materiale sanitare. În cursul anului 2018 nu au fost cazate în centru persoane diagnosticate cu boli infecto-contagioase.

În anul 2018, la Centrul Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil Timișoara nu au fost înregistrate decese.

g) asistență psihologică

Centrul avea prevăzută o funcție de ofițer psiholog (în cadrul compartimentului Asistență psihologică), **însă acest post era vacant**. Conform declarațiilor șefului centrului, la momentul vizitei se lucra la un nou memorandum pentru încadrarea unor funcții de specialist, printre care și cea de psiholog.

Asistența psihologică era asigurată prin Fundația ICAR, care în perioada 7 iulie 2016 – 6 iulie 2018 desfășurase proiectul „Servicii de sănătate adaptate și accesibile pentru solicitanții de azil din România”, iar în perioada 27 iulie 2018 – 24 iulie 2019 urma să implementeze proiectul „Servicii de Ocrotire a Sănătății pentru Solicitanții de Azil (S.O.S. – S.A.)”.

Psihologul angajat de fundație era înscris în Colegiul Psihologilor din România, din anul 2012, în specialitățile Psihologie Clinică și Psihoterapie – Hipnoză clinică și terapie ericksoniană. A participat la cursuri de formare continuă („Tulburarea de personalitate borderline – abordări în psihoterapie”, noiembrie 2017, creditată de Colegiul Psihologilor din România), în conformitate cu art. 17 alin. d din Legea nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România „*psihologul cu drept de liberă practică are obligația să se preocupe de perfecționarea calificării profesionale*”:

Cabinetul psihologic dispunea de dotări corespunzătoare pentru desfășurarea activităților de tip psihologic și erau întrunite condițiile privind confidențialitatea actului profesional și securitatea emoțională a beneficiarilor, în conformitate cu prevederile art. 4 alin. (2) din legea anterior amintită „*Confidențialitatea actului psihologic este protejată prin lege și este o obligație a oricărui psiholog*”.

Psihologul își desfășura activitatea 6 ore pe zi, 5 zile pe săptămână, aproximativ 126 de ore lunar.

Principalele servicii psihologice acordate solicitanților de azil erau: evaluarea psihologică a solicitanților de azil, identificarea solicitanților de azil vulnerabili și/sau în nevoie de asistență psihologică și completarea fișelor de monitorizare ale acestora, oferirea de consiliere psihologică (individuală și de grup) adaptată pentru solicitanții de azil, elaborarea rapoartelor de activitate lunare.

Psihologul avea întocmit câte un dosar cu activitățile desfășurate în fiecare lună, care conținea Nota de informare privind protecția datelor personale, Fișa de monitorizare a clientului, Fișa individuală de prezență la serviciile psihologice ale proiectului. Psihologul întocmea Raport de activitate (lunar), Lista de participanți și tema abordată în cadrul consilierii psihologice de grup, Raportul de evaluare psihologică. În anul 2018, 185 de solicitanți de azil au beneficiat de asistență psihologică.

În cazul întâlnirii inițiale cu solicitantul de azil, psihologul îi prezenta acestuia proiectul implementat de fundație și activitățile principale, fiind completată *Nota de informare privind protecția datelor personale*. Aceasta era semnată de solicitantul de azil major, iar dacă acesta era minor, de către părintele său. Nota de informare era întocmită în mai multe limbi (engleză, arabă, Pashtu, urdu, kurdă). Tot în cadrul întâlnirii inițiale era întocmită *Fișa de monitorizare a clientului* (Client monitoring file), în care erau consemnate datele anamnestice ale solicitantului de azil, cu scopul identificării nevoilor de asistență psihologică ale acestuia. Comunicarea cu solicitanții de azil avea loc fie în limba engleză, atunci când acest lucru era posibil, fie în limba maternă, cu ajutorul unui translator, angajat în baza unui contract de prestări servicii.

În funcție de nevoile identificate, psihologul stabilea demersurile ulterioare necesare: *evaluarea psihologică* a solicitantului de azil cu scopul întocmirii unui raport psihologic către IGI și/ sau *consilierea psihologică* a solicitantului de azil, în vederea ameliorării simptomelor psihologice existente și pregătirii acestuia pentru interviu. Toate demersurile erau înregistrate în *Fișa individuală de prezență la serviciile psihologice ale proiectului* (data informării solicitantului de azil, a completării Fișei de monitorizare a clientului, consilierea, evaluarea psihologică).

Testele psihologice utilizate pentru întocmirea evaluărilor erau: interviul, observația directă, testele proiective (Testul arborelui, Szondi, Testul Luscher, Desenul familiei), HSCL-25 (HOPKINS SYMPTOM CHECKLIST-25, instrument folosit pentru detectarea simptomelor depresiei și anxietății), HTQ-R (Harvard Trauma Questionnaire – instrument folosit pentru diagnosticarea tulburării de stressposttraumatic), MOS (Scala de evaluare a somnului), Matricile Progresive Raven (pentru determinarea coeficientului de inteligență).

Psihologul organiza și sesiuni de asistență psihologică de grup cu diferite tematici (Ziua copilului, Ziua refugiatului, sărbătorile pascale etc.), ateliere de terapie prin artă, ludoterapie, dezvoltare personală, adresate în general minorilor. Deoarece solicitanții de azil proveneau din medii și culturi diferite, iar comunicarea între aceștia era dificilă, această metodă terapeutică era

folosită deoarece facilita exprimarea spontană a emoțiilor prin actul de creație și implicit scăderea nivelului lor tensional, precum și comunicarea interpersonală. În anul 2018 au avut loc 5 ședințe de grup, la care au participat 29 de persoane.

În cursul anului 2018 în centru au fost custodiate 213 persoane vulnerabile, astfel: 68 de minori însoțiți de ambii părinți, 69 de minori neînsoțiți, 4 persoane în vârstă, 11 femei însărcinate, 22 familii monoparentale (părinți singuri însoțiți de copii minori), 5 persoane cu afecțiuni mintale și o persoană care fusese violată. Dintre acestea, 91 de solicitanți de azil au beneficiat de asistență psihologică, și făceau parte din următoarele categorii vulnerabile: 46 minori (10 minori neînsoțiți și 36 minori însoțiți de părinți), 8 femei însărcinate, 1 persoană vârstnică, 14 femei singure, 4 familii monoparentale, 4 victime ale torturii, 3 persoane cu tratament psihiatric. Psihologul fundației a afirmat că demersul de intervenție psihologică nu putea fi început sau era întrerupt înainte de finalizarea acestuia, deoarece solicitanții de azil părăsesc centrul de cazare din proprie inițiativă pentru a porni către alte destinații (deseori după câteva zile), sau sunt transferați într-un alt centru de cazare din țară sau primesc o formă de protecție, aspect confirmat și de conducerea centrului.

La momentul vizitei, în Centrul Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil Timișoara erau cazați 52 de solicitanți de azil, dintre care 21 erau minori (13 copii cu vârsta cuprinsă între 0-13 ani și 8 copii cu vârsta cuprinsă între 14-17 ani) și 2 persoane aveau vârsta de peste 60 de ani. Beneficiau de asistență psihologică un număr de 8 solicitanți de azil vulnerabili, care făceau parte din următoarele categorii: 3 minori neînsoțiți, 2 victime ale torturii, 1 minor însoțit și 2 femei singure.

În anul 2018 au avut loc 274 de ședințe de asistență psihologică (269 ședințe de asistență psihologică individuală și 5 ședințe de intervenție psihologică de grup), în care: în 143 de ședințe au fost completate 143 de Fișe de monitorizare ale clienților, în 126 de ședințe solicitanții de azil au fost consiliați în vederea ameliorării simptomelor psihologice existente și pregătirii pentru interviu, iar în celelalte ședințe copiii solicitanți de azil au participat la ședințe de art-terapie. În anul 2018 au fost întocmite 2 rapoarte de evaluare psihologică pentru 2 solicitanți de azil victime ale torturii, primul fiind depus în instanța de judecată, iar cel de-al doilea la Inspectoratul General pentru Imigrări. În ultimul caz, solicitantul de azil a beneficiat de 16 ședințe de asistență psihologică, 4 dintre acestea fiind dedicate evaluării psihologice, iar 12 reducerii simptomatologiei psihologice existente, evoluția demersului psihoterapeutic fiind favorabilă și ducând la creșterea calității vieții solicitantului de azil.

În anul 2018 nu a existat nici o tentativă de suicid și nici un act de automutilare. Nu au existat refuzuri de hrană și nici incidente deosebite în centru.

h) respectarea dreptului de a fi asistat de un avocat

Conform prevederilor art.17, alin. (1), lit. b), Capitolul III Drepturi și obligații, Secțiunea 1 - Drepturile și obligațiile solicitanților de azil din Legea nr. 122/2006 privind azilul în România *„Pe durata procedurii de azil străinul care solicită acordarea unei forme de protecție are dreptul de a fi asistat de un avocat în orice fază a procedurii de azil”*.

Asistența juridică specializată pentru solicitanții de azil era asigurată în baza unui proiect FAMI de o organizație neguvernamentală. Obiectivul general al proiectului îl reprezintă asigurarea consilierii și asistenței juridice specializate și individualizate solicitanților de azil pe parcursul întregii proceduri de azil și beneficiarilor de protecție internațională, a căror situație este reanalizată sau au formulat cereri de reunificare a familiei potrivit Legii nr. 122/2006, republicată.

Solicitanții de azil înregistrați în proiect beneficiau de: consiliere și asistență juridică în faza administrativă a procedurii de azil; consiliere și asistență juridică pentru pregătirea și depunerea plângerii și, după caz, a recursului; consiliere și asistență juridică în procedura judiciară (prima și a doua fază după caz); consiliere și asistență juridică în scopul accesării ajutorului public judiciar în oricare din formele eligibile.

Beneficiarii de protecție internațională, a căror situație era reanalizată, beneficiau la solicitare de consiliere și asistență juridică de specialitate pe durata procedurii de reanalizare, atât în faza administrativă, cât și în cea judecătorească. Beneficiarii de protecție internațională care au formulat cereri de reunificare a familiei, beneficiau la cerere de consiliere/asistență privind explicarea procedurii și documentației necesare, redactarea cererii, asistența la interviu, asistență juridică, dacă era cazul.

Consilierii juridici furnizau informații relevante, într-o manieră accesibilă și adaptată la nivelul de înțelegere al fiecărei persoane consiliate, în vederea parcurgerii în bune condiții a procedurii administrative: consiliere privind procedura de azil, consiliere pre-interviu, inclusiv traducerea unor documente în susținerea cauzei, participarea, după caz, la interviu, consiliere post-interviu, până la emiterea hotărârii și, după caz, consiliere în vederea susținerii unui nou interviu.

Consilierii juridici furnizau informații cu privire la aplicarea Regulamentului Dublin (*Regulamentul UE nr. 604/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe sau de către un apatrid*), căile de atac, consecințele depunerii/nedepunerii plângerii, recursuri, cereri de ajutor public judiciar, pregătirea dosarului pentru instanță, inclusiv copii ale documentelor.

Persoanele care au primit o decizie de respingere a cererii de azil/încetare/anulare a formei de protecție, sau au renunțat la procedura de azil erau informate cu privire la prevederile legale și soluțiile pe care le au: repatrierea, reglementarea șederii, tolerarea, accesul la o nouă procedură de azil.

Asistență juridică suplimentară prin plata onorariilor pentru avocați, ca alternativa la ajutorul public judiciar, se acorda pentru un număr limitat de cazuri, plătindu-se onorarii pentru asistența acordată de avocați. Consilierii juridici evaluau solicitările de asistență juridică persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile și atribuiău onorarii pentru asistență juridică în cazurile selectate.

În perioada ianuarie-septembrie 2018, un număr de 155 de solicitanți au beneficiat de consiliere și asistență juridică individuală. Dintre aceștia: 23 de solicitanți de azil au beneficiat de consiliere și asistență juridică pentru pregătirea și depunerea plângerii; 9 solicitanți de azil au fost asistați în vederea pregătirii și depunerii recursului; 14 solicitanți de azil au fost asistați în vederea pregătirii și depunerii recursului motivat; 30 de solicitanți de azil au beneficiat de consiliere și asistență juridică în scopul accesării ajutorului public judiciar și 6 solicitanți de azil au beneficiat de asistență juridică suplimentară prin plata onorariilor pentru avocați, ca alternativă la ajutorul public judiciar.

În cadrul interviurilor cu unii solicitanți de azil, aceștia au declarat echipei de vizită că aveau desemnați avocat și translator la dosarele pe care le aveau pe rol în scopul prelungirii perioadei de azil sau pentru acordarea protecției internaționale prin recunoașterea statutului de refugiat sau a protecției subsidiare prevăzute de Legea nr. 122/2006 privind azilul în România. Au fost verificate prin sondaj mai multe dosare, printre care și ale unui solicitant de azil iranian, care fusese custodiat în centru din luna februarie 2018. Cererea de azil a acestuia a fost respinsă prin hotărârea I.G.I., ca fiind neîntemeiată pentru acordarea statutului de refugiat. Asupra acestei hotărâri, străinul a formulat plângere la Judecătoria Timișoara, solicitând

anularea hotărârii I.G.I. și acordarea protecției internaționale prin recunoașterea statutului de refugiat sau a protecției subsidiare prevăzute de Legea nr. 122/2006. Plângerea a fost formulată de către un consilier juridic desemnat în temeiul art. 48, alin. (2) din Legea nr. 122/2006 privind azilul în România. S-a constatat că la apelul nominal făcut în ședință s-a prezentat petentul asistat de un avocat desemnat și de un interpret de limbă farsi. Prin sentință civilă, Judecătoria Timișoara a respins plângerea formulată de către solicitantul de azil, instanța constatând că nu erau îndeplinite condițiile acordării protecției. Petentul a formulat recurs împotriva sentinței civile pronunțate de Judecătoria Timișoara, recursul fiind întocmit de un consilier juridic. La data vizitei, dosarul se afla pe rol la Tribunalul Timiș și din documentele existente la dosar cât și din interviul cu persoana în cauză, s-a constatat că i-a fost respectat dreptul de a fi asistat de un avocat, cât și dreptul de a i se asigura în mod gratuit un interpret în orice fază a procedurii de azil.

Din documentele verificate, s-a constatat că în cursul anului 2018 nu au fost depuse petiții sau reclamații de către solicitanții de azil, referitoare la modul în care le-a fost respectat dreptul de a fi asistat de un avocat sau asigurarea consilierii și asistenței juridice specializate și individualizate.

3. Recomandări

Având în vedere aspectele constatate, în temeiul art. 43 alin. (1) și art. 47 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, **Avocatul Poporului**

RECOMANDĂ

conducerii Centrului Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil

Timișoara :

- continuarea demersurilor pentru încadrarea de personal pe posturile vacante;
- efectuarea igienizării în camerele de cazare și grupurile sanitare din Corpul B, înlocuirea mobilierului și a paturilor uzate, intensificarea operațiunilor de dezinsecție și folosirea unor substanțe mai eficiente;

- urgentarea demersurilor în vederea avizării Autorizației Sanitare de Funcționare pe anul în curs;
- analizarea posibilității de repartizare a personalului mediu sanitar în două ture, dimineața și după-amiaza, astfel încât să existe mai mult timp alocat asigurării serviciilor medicale pentru solicitanții de azil;
- luarea măsurilor necesare în vederea amenajării unui izolator în cadrul centrului.

Craiova, 6 noiembrie 2018